

REZIDENČNÍ STABILITA OBYVATEL PRAŽSKÝCH SUBURBIÍ PŘÍPADOVÁ STUDIE MIKROREGIONU DOLNOBŘEŽANSKO

Jana Temelová, Petra Špačková

V souvislosti s rozvojem suburbanizace v zázemí většiny českých měst vyvstává důležitá otázka rezidenční mobility versus stability obyvatel suburbanických obcí. Prezentovaná studie diskutuje postoje domácností k budoucí změně místa bydliště a rezidenční stabilitu obyvatel na příkladu mikroregionu Dolnobřežansko v jižním zázemí Prahy. Na základě výsledků realizovaného dotazníkového šetření lze v současnosti sledované území považovat za relativně rezidenčně stabilní. Větší tendenci k odstěhování mají lidé mladší a vzdělanější (tedy obecně mobilnější), kteří v obci žijí kratší dobu a nejsou zde hlášeni k trvalému pobytu. Specifický typ bydlení s vyšší fluktuací obyvatel představují bytové domy.

Úvod

Suburbanizace patří k nejvýznamnějším procesům, které v posledních dvaceti letech formují podobu městských regionů nejen v Česku, ale i v dalších zemích post-socialistické střední a východní Evropy [např. Timár, Váradi 2001; Hirt 2007; Leetmaa a kol. 2009; Krisjane, Berzins 2012]. Diskuse různých aspektů suburbanního rozvoje, jeho podmíněnosti i důsledků se proto těší značné pozornosti jak ze strany odborníků, tak představitelů měst a obcí i laické veřejnosti. Čeští geografové, sociologové a urbanisté publikovali v posledních letech řadu výzkumů zaměřených na prostorové aspekty suburbanizace [např. Muříček 2002; Ouředníček 2007; Ouředníček, Posová 2006; Kubeš 2009], sociální a politické důsledky procesu [např. Bernard 2006; Vobecká, Kostelecký 2007; Galčanová, Vacková 2008; Špačková, Ouředníček 2012], mobilitu obyvatel suburbii [např. Novák, Sýkora 2007; Kopečná, Špačková 2012] či urbanistické a environmentální aspekty nové výstavby [např. Hnilička 2005; Chuman, Romportl 2013]. K tématu suburbanizace v Česku vznikly též celé monografie [např. Sýkora 2002; Hnilička 2005; Ouředníček a kol. 2013] a specializované webové portály [např. www.suburbanizace.cz].

Ačkoli současným projevům suburbanizace je mezi odborníky věnována poměrně rozsáhlá pozornost, jen malá část studií se zamýšlí nad budoucností rezidenčních celků budovaných v zázemí našich měst. Bydlení za městem přita-

huje především mladé a vzdělanější domácnosti, které odchodem do suburbia naplňují touhu po bydlení ve vlastním domě se zahradou, v čistším, bezpečnějším a k dětem přátelštějším prostředí [Kopečná, Špačková 2012; Špačková, Ouředníček 2012]. Ačkoli z dnešního pohledu naplňuje příměstské bydlení řadu z těchto ideálů, nabízí se otázka, jaké budou rezidenční postoje a preference těchto domácností za několik let. Budou chtít lidé, kteří se do suburbii stěhují v určité fázi životního cyklu (zpravidla vázané na zakládání rodiny) s vidinou příznivějších rezidenčních podmínek, v těchto oblastech dlouhodobě setrvat? Jaké jsou rezidenční postoje starousedlíků žijících v obcích, kde dochází vlivem nové výstavby a migrace k dynamické proměně fyzického i sociálního prostředí? Otázka rezidenční mobility versus stability místní populace je nejen důležitým tématem výzkumu, ale též klíčovou otázkou pro řízení a plánování příměstských obcí. Cílem tohoto příspěvku je diskutovat postoje domácností k budoucí změně místa bydliště a rezidenční stabilitu obyvatel na příkladu obcí tvořících mikroregion Dolních Břežan, který se nachází v jižním zázemí Prahy.

Rezidenční mobilita a stabilita

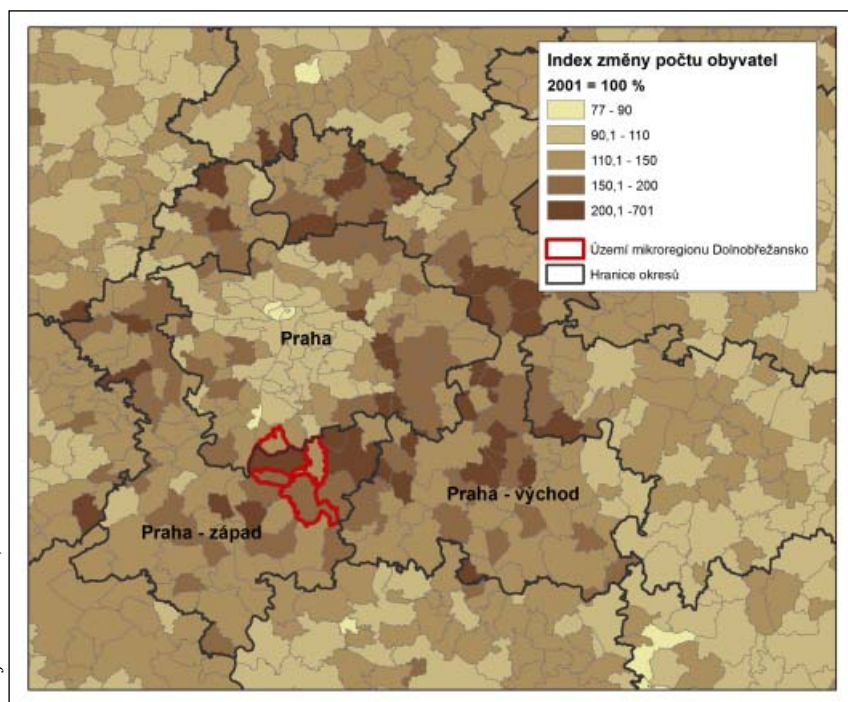
Rezidenční mobilita patří ke klasickým tématům (nejen) geografického výzkumu [např. Rossi 1955; Brown, Moore 1970]. Rezidenční mobilitou se zpravidla rozumí změna bydliště domácnosti na krátkou vzdálenost v rámci určitého

území, například metropolitního regionu. Ke stěhování domácnosti často dochází ve chvíli, kdy spokojenost se stávajícím bydlením klesne pod akceptovatelnou úroveň. Pokles spokojenosti je obvykle způsoben změnou v rezidenčním prostředí (bytě nebo sousedství) či v potřebách a představách členů domácnosti vázaných například na posun v životním cyklu, či na změnu výše příjmu [Brown, Moore 1970; Golledge, Stimson 1997]. Podrobné diskusi faktorů ovlivňujících stabilitu a mobilitu obyvatel se v odborné literatuře věnuje řada autorů [např. Thomas 1938; Saugh a kol. 1969; Clark, Onaka 1983].

Rezidenční stabilita je jedním z indikátorů sociálního prostředí lokality. Nízká úroveň rezidenční mobility bývá označována za jeden z faktorů podporujících rozvoj lokálních komunit a mezilidských vztahů [Sampson 1988]. Naopak vysoká fluktuace obyvatel v území může vést k atomizaci sociálních vztahů [Zorbaugh 1929], k oslabení přirozené sociální kontroly v lokalitě a kumulaci navazujících problémů. Z tohoto důvodu bývá cílem místních vlád posilovat dlouhodobou stabilitu obyvatelstva ve svých územích.

Případové území

Pražský metropolitní region představuje území s nejintenzivnějšími projevy procesu suburbanizace v Česku. Jako případové území pro hodnocení rezidenční stability obyvatel suburbii byl zvolen mikroregion Dolnobřežansko lokalizovaný v jižním zázemí Prahy

Obr. 1: Změna počtu obyvatel v katastrech Prahy a v okolních obcích mezi lety 2001 a 2011

(obr. 1). Mikroregion byl vymezen ve spolupráci s vedením obce na základě (1) převažujícího směru dojížděky do zaměstnání a škol a (2) přirozené spádovosti za veřejnými a částečně i soukromými službami. Takto vymezené území se skládá z jádrové obce Dolní Břežany, dále obcí Ohrobec a Zlatníky-Hodkovice, části obce Libeň (součást obce Libeň) a katastrálního území Točná (součást hl. m. Prahy). Ke konci roku 2012 žilo v mikroregionu Dolnobřežansko 7 943 trvale bydlících obyvatel [ČSÚ 2013 a, b]. Podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2011 bylo trvale přihlášených obyvatel zhruba o 10 % méně než obvykle bydlících [Špačková a kol. 2012].

Metodika výzkumu

K hodnocení rezidenční stability bylo provedeno dotazníkové šetření realizované mezi obyvateli případového území. Dotazníkové šetření zaměřené širěji na poptávku po službách a na rezidenční stabilitu zjišťovalo též spokojenost obyvatel se současným bydlením a deklarované postoje domácností k budoucímu stěhování (příloha 1). Distribuce a sběr dotazníků probíhaly ve dvou časových vlnách: červen–červenec 2012

a říjen–listopad 2012. Náhodně vybrané domácnosti byly osloveny vyškolenými tazateli s prosbou o písemné či elektronické vyplnění dotazníku. Tazatelskou činností se podařilo získat 367 správně vyplněných dotazníků při návratnosti 59 %, což lze v kontextu v současnosti realizovaných výběrových šetření považovat za uspokojivý výsledek. Vedle materiálu vybraného tazateli bylo shromážděno dalších 123 dotazníků od domácností, které formulář vyplnily přes internet na základě výzvy v informačním letáku. Vzhledem k tomu, že pilotní analýza neprokázala významné rozdíly mezi odpověďmi respondentů oslovených tazateli a prostřednictvím internetu,

do hodnocení byla zahrnuta data získaná oběma způsoby sběru. Prezentovaná analýza rezidenční stability tedy pracuje s informacemi o 490 domácnostech, jejichž základní strukturu přibližuje tabulka 1. Analyzována byla pravděpodobnost budoucího stěhování ze současného bydliště v závislosti na vybraných socio-demografických atributech domácností (věk, vzdělání, složení domácnosti) a na charakteristikách jejich současného bydlení (typ bydlení, místo bydliště, délka bydlení v obci, trvalé bydliště). Pro posouzení statistické významnosti odlišností mezi jednotlivými kategoriemi (věkovými, vzdělanostními apod.) byl využit Chí kvadrát test nezávislosti.

Suburbanizace na Dolnobřežansku

Vzhledem k poloze sledovaného mikroregionu na administrativních hranicích Prahy a celkové atraktivitě území proměnil proces suburbanizace charakter všech dotčených sídel. O intenzitě procesu svědčí dynamický nárůst počtu dokončených domů i příliv nového obyvatelstva od konce 90. let 20. století (graf 1). Ve sledovaném území bylo v letech 1997–2011 dokončeno více než 800 bytů, převážně v rodinných domech. Významnější výstavba bytových domů probíhala v obci Dolní Břežany především v souvislosti s budováním nového centra obce. Dokončení velkého množství bytových jednotek s sebou přineslo imigraci nových obyvatel, kteří dnes tvoří značnou část místní populace. Z hlediska analýzy rezidenční stability Dolnobřežanska je zajímavé, že nedošlo k výrazné změně

Kategorie	Podíl domácností	Kategorie	Podíl domácností
Věk¹		Typ domácnosti	
29 let a méně	4 %	jednotlivec	7 %
30–39 let	28 %	pár	24 %
40–49 let	26 %	s dětmi do 14 let	31 %
50–64 let	28 %	s dětmi 15 až 30 let	24 %
65 let a více	15 %	jiný	14 %
Vzdělání¹		Počet let v obci¹	
základní	4 %	10 let a méně	50 %
střední bez maturity	15 %	11–23 let	24 %
střední s maturitou	38 %	24–40 let	12 %
vysokoškolské	43 %	41 let a více	14 %

Tab. 1: Vybrané charakteristiky respondentů dotazníkového šetření

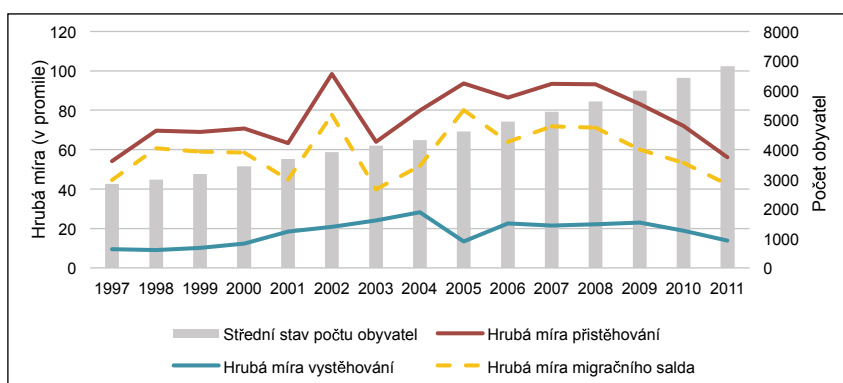
Poznámka: ¹ Informace se vztahuje k hlavě domácnosti.

v úrovni hrubé míry emigrace (tj. průměrně se vystěhovává stále stejný podíl obyvatel; graf 1). Věková struktura vystěhovaných i přistěhovaných odpovídá struktuře migrantů stěhujících se v rámci celého Česka, tj. převažují mladí migranti ve věku 25–39 let, s nimiž se stěhují i jejich děti (graf 2).

Rezidenční stabilita obyvatel Dolnobřežanska

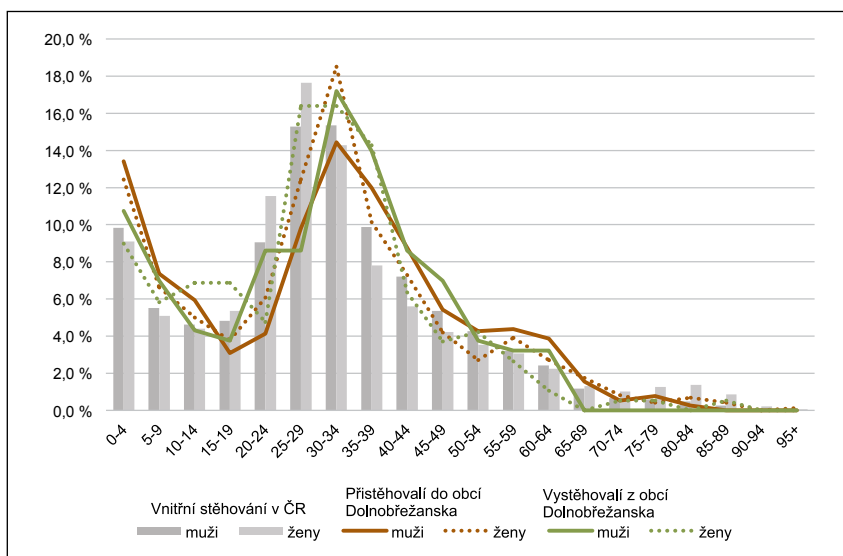
Převážná většina domácností oslovených v dotazníkovém šetření (81 %) uvedla, že v budoucnu neplánuje změnit místo svého současného bydliště. Nejčastějším důvodem pro setrvání byla celková spokojenost s prostředím i současným bydlením a zároveň nedostatek důvodů pro podniknutí takového kroku. Několik domácností však zmínilo též bariéry přesunu vázané na aktuální finanční situaci, zdravotní stav či rodinné důvody.

Zastoupení domácností, které vyjádřily úmysl odstěhovat se ze svého nynějšího bydliště, bylo v analyzovaném vzorku poměrně nízké (15 %), stejně jako podíl dosud nerozhodnutých respondentů (4 %). Podobný podíl nestabilních domácností byl zjištěn i v jiných výzkumech realizovaných v suburbii [např. Wattel 1958; Kopečná, Špačková 2012]. Jako hlavní faktory plánovaného stěhování označily dvě třetiny domácností nevyhovující velikost nebo typ stávajícího bydlení a rodinné důvody (např. rozrůstání rodiny, osamostatnění se, přenechání bydlení dětem, stěhování k potomkům). Přizpůsobení bytových podmínek aktuální fázi životního cyklu domácnosti je v literatuře považováno za důležitý mechanismus rezidenční mobility [Clark a Onaka 1983]. Některé respondenty participující v našem šetření motivuje k přestěhování omezení denního dojíždění do zaměstnání/za studiem či touha po klidnějším rezidenčním prostředí (menší automobilový provoz); každý důvod uvedlo 15–20 % respondentů. Řada domácností, které o stěhování uvažují, by ráda zůstala v mikroregionu Dolnobřežansko, byť ve větším obytném prostoru či vlastním rodinném domě. Mezi respondenty zvažujícími stěhování jsou však též domácnosti, které preferují odchod do Prahy z důvodu

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel a hrubé míry migrace v obcích Dolnobřežanska

Poznámka: V datech nejsou obsaženy hodnoty za katastrální území Točná; zahrnuta je naopak celá obec Libeň.

Graf 2: Věková struktura migrantů: srovnání přistěhovaných a vystěhovaných v obcích Dolnobřežanska s vnitřním stěhováním v ČR

Poznámka: V datech nejsou obsaženy hodnoty za katastrální území Točná; zahrnuta je naopak celá obec Libeň.

blízkosti zaměstnání, studia či kultury, jiní by naopak volili odlehlejší oblast v touze po klidnějším životě [srovnej Kopečná, Špačková 2012].

Provedená statistická analýza prokázala, že mezi domácnostmi existují rozdíly v rezidenční stabilitě v závislosti na jejich socio-demografických atributech i charakteristikách současného bydlení. Signifikantní jsou především odlišnosti podle typu bydlení domácnosti, vzdělání a věku respondenta, dále též podle délky bydlení v obci a přihlášení trvalého bydliště. Naopak analýza neprokázala signifikantní rozdíly v rezidenční stabilitě domácností v závislosti na místě bydliště, stáří bytového fondu a typu domácnosti.

Nejčastěji vyjádřili úmysl odstěhovat se ze současného bydliště vysokoškolsky vzdělaní respondenti a lidé v mladším produktivním věku (do 39 let), tedy osoby s obecně vyšší migrační mobilitou (srovnej graf 2). Naopak za stabilnější složku místní populace lze považovat domácnosti v důchodovém věku (tab. 2). Z hlediska charakteristik bydlení můžeme pozorovat značný rozdíl v pravděpodobnosti odstěhování mezi obyvateli rodinných domů a bytů (tab. 3). Nejméně stabilní rezidenční prvek představují nové bytové domy, kde byla tendence k odstěhování nejvyšší. Část bytového fondu totiž tvoří menší byty, jež jsou většinou tzv. startovacím bydlením pro mladé lidi, kteří se

Kategorie	Podíl domácností		
	Ano	Ne	Nevím
Vzdělání***			
základní	11 %	89 %	0 %
střední bez maturity	7 %	88 %	4 %
střední s maturitou	12 %	84 %	4 %
vysokoškolské	22 %	74 %	5 %
Věk**			
29 let a méně	33 %	50 %	17 %
30–39 let	20 %	79 %	2 %
40–49 let	11 %	84 %	5 %
50–64 let	17 %	81 %	2 %
65 let a více	8 %	89 %	3 %
spádové území	15 %	81 %	4 %

Tab. 2: Úmysl budoucího stěhování ze současného bydliště podle vzdělání a věku

Poznámka: Rozdíly jsou významné na hladině spolehlivosti 99 %***, 95 %** nebo 90 %*.

Kategorie	Podíl domácností		
	Ano	Ne	Nevím
Typ bydlení***			
rodinný dům	13 %	83 %	4 %
řadový rodinný dům	19 %	81 %	0 %
dvojdům	22 %	78 %	0 %
byt	33 %	58 %	9 %
Počet let v obci*			
10 let a méně	16 %	78 %	6 %
11–23 let	20 %	76 %	5 %
24–40 let	9 %	88 %	3 %
41 let a více	9 %	91 %	0 %
Trvalé bydliště*			
celá domácnost	14 %	83 %	3 %
pouze část domácnosti	16 %	78 %	6 %
nikdo z nás	26 %	65 %	9 %
spádové území	15 %	81 %	4 %

Tab. 3: Úmysl budoucího stěhování ze současného bydliště podle charakteristik bydlení

Poznámka: Rozdíly jsou významné na hladině spolehlivosti 99 %***, 95 %** nebo 90 %*.

v pozdějším věku přirozeně stěhují jinam. Očekávaný je též rozdíl mezi starousedlíky (v obci před rokem 1989) a nově přichozími, přičemž nejčastěji vyjadřovali touhu po změně místa bydliště domácností, které přišly do obce v průběhu 90. let 20. století (tab. 3). Naopak starousedlíci zvažovali odchod výrazně méně často. Určitý závazek k současné rezidenci vyjádřený přihlášením k trvalému bydlišti v obci se promítá též do rezidenční stability domácností, přičemž větší tendenci k odchodu mají domácnosti, které tento krok neučinily.

Závěr

Přes určitý útlum bytové výstavby způsobený ekonomickou krizí a také postupným snižováním poptávky po novém bydlení (populačně silné ročníky 70. let již z velké části prošly stádiem zakládání rodin a zajišťování vlastního bydlení) autorky neočekávají zásadní změnu tendence ve vývoji sídelního systému. Podobně jako v zahraničí, kde lze suburbanizaci sledovat kontinuálně již od 50. let 20. století, se bude nejspíše i v Česku proces uplatňovat i nadále, byť pravděpodobně

s o něco nižší intenzitou než v minulé dekádě. Suburbia s dobrou dostupností jádrových měst budou zřejmě stále atraktivními místy pro bydlení.

Výsledky realizované studie naznačují, že mikroregion Dolnobřežansko je spíše rezidenčně stabilní se specifickými lokalitami vykazujícími vyšší fluktuaci obyvatel (především bytové domy s malometrážními byty). Ačkoli se mezi současnými obyvateli suburbii objevují domácnosti, které zvažují návrat do města, nejedná se o silnější migrační proud. Tento i jiné výzkumy [např. Kopečná, Špačková 2012] ukazují, že řada potenciálně mobilních obyvatel uvažuje o stěhování v rámci suburbánní zóny a mnohdy dokonce uvnitř stávající obce. V určitém ohledu tak můžeme i tyto domácnosti považovat za rezidenčně stabilní. Podobně jako u jiných obytných prostředí lze však i v případě suburbii předpokládat, že v budoucnu mohou vznikat lokality s relativně vyšší fluktuací obyvatel v místech s horší kvalitou bydlení, dopravní dostupností a vybaveností sídla veřejnými a soukromými službami.

Príspevek vznikl jako výsledek projektu č. TD010049 „Prognóza demografického vývoje a jeho důsledků pro kvalitu života obyvatel v dynamicky se měnících obcích v zázemí českých měst: aplikace v rozvoji a správě území“ Technologické agentury České republiky.

Použité zdroje:

- BERNARD, J. Sociální integrace přistěhovalců z velkoměsta na vesnici v České republice a v Rakousku. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 2006, 42 (4): 741–760.
- BROWN, L. A. – MOORE, E. G. The Intra-Urban Migration Process: A Perspective. *Geografiska Annaler*, 1970, 52 (1): 1–13.
- CLARK, W. A. V. – ONAKA, J. L. Life Cycle and Housing Adjustment as Explanations of Residential Mobility. *Urban Studies*, 1983, 20 (1): 47–57.
- ČSÚ. *Databáze migrace v letech 1997–2011, individuální anonymizovaná data o změnách trvalého bydliště na úrovni obcí*. Český statistický úřad, Praha, 2012.
- ČSÚ. *Databáze demografických údajů za obce ČSÚ*. Český statistický úřad, Praha, 2013a. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/ [14. 8. 2013].

- ČSÚ. *Obyvatelstvo podle 112 katastrálních území hl. m. Prahy*. Český statistický úřad, Praha, 2013b. Dostupné z: [https://www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_a_rozloha_katastrálních_území_prahy_2001_2012/\\$File/CR_L4_KU_2001.xls](https://www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_a_rozloha_katastrálních_území_prahy_2001_2012/$File/CR_L4_KU_2001.xls). [14. 8. 2013].
- GALČANOVÁ, L. – VACKOVÁ, B. Residenční suburbanizace v post-komunistické České republice, její kořeny, tradice a současnost. *Případová studie brněnských suburbií*. IVRIS Papers, Brno: IVRIS, 2008, 03 (02): 1–23.
- GOLLEDGE, G. – STIMSON, R. J. *Spatial Behavior: A Geographic Perspective*. The Guilford Press, New York, London, 1997.
- HIRT, S. Suburbanizing Sofia: Characteristics of Post-Socialist Peri-Urban Change. *Urban Geography*, 2007, 28 (8): 755–780.
- HNILÍČKA, P. *Sidelní kaše: otázky k subúrbánní výstavbě kolonií rodinných domů*. Praha: Vydavatelství Era, 2005.
- CHUMAN, T. – ROMPORTL, D. Změny krajinného pokryvu a struktury krajiny v České republice vlivem suburbanizace. In: OUŘEDNÍČEK, M. – ŠPAČKOVÁ, P. – NOVÁK, J. (eds.) *Sub Urbs: krajina, sídla a lidé*. Academia, Praha, 2013, s. 102–118.
- KOPEČNÁ, M. – ŠPAČKOVÁ, P. Residenční stabilita obyvatel pražského zázemí: případová studie Říčany u Prahy. In: OUŘEDNÍČEK, M. – TEMELOVÁ, J. (eds.) *Sociální proměny pražských čtvrtí*. Academia, Praha, 2012, s. 206–228.
- KRISJANE, Z. – BERZINS, M. Post-socialist urban trends: new patterns and motivations for migration in the suburban areas of Rīga, Latvia. *Urban Studies*, 2012, 49 (2): 289–306.
- KUBEŠ, J. (ed.) *Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II*. Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela, Banská Bystrica, 2009.
- LEETMAA, K. – TAMMARU, T. – ANNISTE, K. From priority-led to market-led suburbanization in a post-communist metropolis. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, 2009, 100 (4): 436–453.
- MULÍČEK, O. Suburbanizace v Brně a jeho okolí. In: SÝKORA, L. ed. *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. Ústav pro ekopolitiku, Praha, 2002, s. 171–181.
- NOVÁK, J. – SÝKORA, L. A city in motion: time-space activity and mobility patterns of suburban inhabitants and structuration of spatial organization in Prague metropolitan area. *Geografiska Annaler*, 2007, 89B (2): 147–168.
- OUŘEDNÍČEK, M. – POSOVÁ, D. Subúrbánní bydlení v Pražském městském regionu: etapy vývoje a prostorové rozmístění. In: OUŘEDNÍČEK, M. ed. *Sociální geografie Pražského městského regionu*. Univerzita Karlova v Praze. Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 2006, s. 96–113.
- OUŘEDNÍČEK, M. Differential Suburban Development in the Prague Urban Region. *Geografiska Annaler: Human Geography*, 2007, 89B (2): 111–125.
- OUŘEDNÍČEK, M. – ŠPAČKOVÁ, P. – NOVÁK, J. (eds.) *Sub Urbs: krajina, sídla a lidé*. Academia, Praha, 2013.
- ROSSI, P. H. *Why Families Move*. Free Press, New York, 1955.
- SABAGH, G. – VAN ARSDOL, M. D. – BUTLER, E. W. Some determinants of intrametropolitan residential mobility: conceptual considerations. *Social Forces*, 1969, 48 (1): 88–98.
- SAMPSON, R. Local Friendship Ties and Community Attachment in Mass Society: A Multilevel Systemic Model. *American Sociological Review*, 1988, 53 (5): 766–779.
- SÝKORA, L. (ed.) *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. Ústav pro ekopolitiku, Praha, 2002.
- ŠPAČKOVÁ, P. – OUŘEDNÍČEK, M. Spinning the web: New social contacts of Prague's suburbanites. *Cities*, 2012, 29 (5): 341–349.
- ŠPAČKOVÁ, P. – OUŘEDNÍČEK, M. – NOVÁK, J. – KŘIVKA, M. *Zóny residenční suburbanizace 2010. Specializovaná mapa v měřítku 1:1000000*. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Urbánní a regionální laboratoř a Technologická agentura ČR, Praha, 2012. Dostupné z: <http://www.atlasobyvatelstva.cz/> [14. 8. 2013].
- THOMAS, D. S. *Research Memorandum on Migration Differentials. Bulletin 43*. Social Science Research Council, New York, 1929.
- TIMÁR, J. – VÁRADI, D. The uneven development of suburbanisation during transition in Hungary. *European Urban and Regional Studies*, 2001, 8 (4): 349–360.
- VOBECKÁ, J. – KOSTELECKÝ, T. *Politické důsledky suburbanizace: analýza případových studií proměn politického chování a občanské participace ve vybraných subúrbánních lokalitách Prahy a Brna*. Sociologický ústav AV ČR, Praha, 2007.
- WATTEL, H. L. Levittown: a suburban community. The Suburban Community. In: DOBRIENER, W. M. (ed.) *The Suburban Community*. G. P. Putnam's Sons, New York, 1958, s. 287–313.
- www.suburbanizace.cz. Webový portál. PřF UK, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Urbánní a regionální laboratoř, Praha. [14. 8. 2013].
- ZORBAUGH, H. W. *The Gold Coast and the Slum*. University of Chicago Press, Chicago, 1929.

RNDr. Jana Temelová, Ph.D.

RNDr. Petra Špačková, Ph.D.

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Urbánní a regionální laboratoř
Přírodovědecká fakulta UK v Praze

ENGLISH ABSTRACT

Residential stability of inhabitants of Prague's suburbia: A case study of the micro-region of Dolní Břežany, by Jana Temelová & Petra Špačková

The development of suburbanization around most Czech towns raises the important question of residential mobility versus stability of the population of suburban settlements. This study discusses the attitudes of households to prospective changes of their domicile and the residential stability of the population as illustrated by the micro-region of Dolní Břežany, which is located in the southern hinterland of Prague. Based on the results of a questionnaire survey, this territory may be regarded as relatively stable. Young people and those with higher education, who are generally more mobile, and particularly those who have lived in the settlement for a short time, tend to move. The apartment block is a specific type of housing with high fluctuation of inhabitants.

C. BUDOUCÍ PLÁNY

1. Zhodnoťte, jak jste celkově spokojen/a s Vaším současným bydlením.

Prosím ohodnoťte podle škály 1 – velice spokojen/a, 5 – zcela nespokojen/a

Velice spokojen/a 1 2 3 4 5 Zcela nespokojen/a

2. Máte v plánu se v průběhu nadcházejících 5–7 let přestěhovat?

Ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

Pokud ano, či spíše ano, z jakých důvodů a kam? (místo, typ bydlení)

.....
.....

Pokud ne, či spíše ne, z jakých důvodů?

.....
.....

3. Uvažujete o přestěhování v delším časovém horizontu?

Ano Odhadněte, za jak dlouho:.....
 Spíše ano Odhadněte, za jak dlouho:.....
 Spíše ne
 Ne
 Nevím

Pokud ano, či spíše ano, z jakých důvodů a kam? (místo, typ bydlení)

.....
.....